

Otázka: Globalizace světové ekonomiky

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Michala

Globalizace znamená stále intenzivnější provázanost světa ve všech oblastech lidské činnosti.

Globalizace se projevuje v mnoha oblastech. Může jít o propojení:

- trhu zboží a služeb – za některými službami cestujeme do jiných zemí
- trhu práce – můžeme pracovat prakticky kdekoliv
- lidí – snadnější cestování
- kapitálu – firmy přesouvají své pobočky do míst, kde jsou výrobní faktory nejlevnější
- informací – o událostech kdekoliv se můžeme dovědět bezprostředně po té, co se odehrají

Internacionalizace ekonomik je proces, kdy velké podniky rozšiřují své podnikání bez ohledu na hranice států, vznikají velké mezinárodní podniky, které vyvíjejí svou činnost v několika zemích.

Klady (přínosy): zvýšení produkce, vytvoření pracovních míst, daňový přínos, přínos nové techniky a technologií,

Zápory: omezení vlivu vlády na vývoj ekonomiky a dění ve státě

Místo národního hospodářství ve světové ekonomice

Mezinárodní obchod

Vývoz (export) slouží k tomu, abychom do zahraničí prodali ty produkty, kterých máme dostatek nebo které produkujeme výhodně.

Dovoz (import) umožňuje, abychom získali produkty, které nám chybějí nebo které je výhodnější nakoupit, než abychom produkovali sami.

Potřeba mezinárodního obchodu **je dána:**

- surovinovým bohatstvím země („někdo má a někdo nemá“)
- klimatickými a přírodními podmínkami (ananas, banány, mořské plody)
- vhodnými domácími podmínkami pro určité výrobky nebo poskytování služeb (Švýcarsko – hodinky, Holandsko – sýry, Japonsko – elektronika)
- aktuálním stavem trhu (mám přebytek – vyvážím, mám nedostatek – dovážím)

Od roku 1918 do 2. sv. války byly našim hlavním obchodním partnerem státy západní Evropy, po roce 1948 státy východní Evropy (SSSR), v současnosti země EU.

Opatření používaná státy v mezinárodním obchodě:

- jednostranná opatření – opatření vyhlašuje každý stát samostatně, ze svého rozhodnutí, nevýhodou je, že mohou vyvolat odvetu od druhého státu
 - cla – clo zvyšuje cenu dováženého zboží. Současně umožňují získat prostředky do státního rozpočtu
 - množstevní (hodnotové) kvóty – je stanoveno max. množství nebo max. hodnota zboží, které lze vyvézt či dovést
 - normy a další předpisy – technické, ekologické, zdravotní – vystavují se certifikáty, osvědčující, že zboží odpovídá příslušným normám
 - prostředky používané k podpoře vývozu – státy podporují vývoz, protože umožňuje zvyšovat domácí produkci, zaměstnanost. Pro jsou zřizovány instituce, které poskytují informace, pojišťují proti riziku nezaplacení, poskytují úvěru na vývoz. Z vyváženého zboží se neplatí clo ani DPH
- obchodní smlouvy a dohody – uzavírají se mezi dvěma státy, dohoda o tom, jaká cla, množstevní kvóty, normy a formy podpory vývozu budou vzájemně uplatňovány, dohody se sjednávají na úrovni vlád a parlamentů,
- mnohostranné dohody mezi státy – na jejich základě často vznikají mezinárodní organizace
 - například:

Světová obchodní organizace (WTO)

má za cíl odstraňovat překážky v mezinárodním obchodě, především se odstraňují cla a množstevní kvóty. Všichni členové si musejí vzájemně poskytovat stejné podmínky.

Mezinárodní měnový fond (IMF)

Skupina Světové banky

Evropská unie

28 členů:

Belgie, Lucembursko, Nizozemsko, Francie, Itálie, Německo, Británie, Irsko, Dánsko, Řecko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko, Finsko, Rakousko, ČR, SR, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Malta, Kypr, Rumunsko, Bulharsko, Chorvatsko

Společný trh EU se zakládá na **4 svobodách**:

- volný pohyb zboží – zboží lze prodávat v kterékoliv členské zemi, neplatí se clo, neexistují množstevní kvóty. Na vnitřních hranicích se neprovádějí kontroly.
- volný pohyb služeb – služby mohou poskytovat podniky z kteréhokoliv státu zájemci z kteréhokoliv státu EU. Např. je možné si otevřít bankovní účet v kterékoliv zemi, využít dopravní firmu kteréhokoliv státu,...
- volný pohyb osob – volný cestovní ruch, možnost zaměstnání v kterékoliv zemi bez potřeby pracovního povolení, odstranění osobních kontrol osob překračujících vnitřní hranici,
- volný pohyb kapitálu – lze podnikat a založit firmu v kterékoliv zemi

Společné politiky EU

- zemědělská politika – zemědělci mají určeno množství produktů, které bude od nich vykoupeno za předem zaručenou cenu. Zemědělci dostávají dotace z rozpočtu EU
- obchodní politika – společný celní sazebník vůči nečlenům EU, postupují shodně při proclení dováženého zboží
- měnová unie – některé státy přijaly jednotnou měnu euro

Další příklady spolupráce:

- zahraniční politika
- bezpečnostní politika
- sjednocování právní předpisů
- uplatňování jednotných norem
- zavedení evropského občanství
- propojení zdravotního pojištění
- propojení sociálních dávek
- uznávání vzdělání